

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เผย 8 เดือนแรกปี 2569 คำขอจด IP พุ่ง 10.43% รับจดทะเบียน 7.88% สะท้อนความเชื่อมั่น-เงินหนาหนุน IP สู่มูลค่าทางเศรษฐกิจ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาเดินทางเข้าขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้การนำของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางสุจี สุธรรมพันธุ์) ในการยกระดับระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทการค้าการลงทุน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ขอรับความคุ้มครองและสนับสนุนการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งแนวโน้มการยื่นคำขอและการรับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 ยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยสถาบันการศึกษาไทยมีบทบาทโดดเด่นในการยื่นขออนุสิทธิบัตรและสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ขณะที่การยื่นขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ยังคงเป็นของผู้ยื่นต่างชาติเป็นหลัก

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 (มกราคม – สิงหาคม) มีสถิติยื่นคำขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย (เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์) รวมสูงถึง 53,794 คำขอ เพิ่มขึ้นกว่า 10.43% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (48,715 คำขอ) ขณะที่สถิติรับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 เพิ่มขึ้นทุกประเภท โดยกรมรับจดทะเบียนรวม 39,096 ฉบับ/รายการ เพิ่มขึ้นกว่า 7.88% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (36,241 ฉบับ/รายการ) สำหรับลิขสิทธิ์ แม้จะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาเพียงประเภทเดียวที่ไม่ได้รับความคุ้มครองพื้นที่ที่สร้างสรรค์โดยไม่ต้องจดทะเบียน แต่เจ้าของผลงานสามารถยื่นแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ไว้กับกรมได้ โดย 8 เดือนแรกของปี 2569 มีการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ 14,811 รายการ เพิ่มขึ้น 67.11% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (8,863 รายการ) โดยมีรายละเอียดคำขอจด/แจ้งข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท ดังนี้

1) **เครื่องหมายการค้า** ช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 มีการยื่นคำขอ 40,360 คำขอ เพิ่มขึ้น 12.05% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (36,021 คำขอ) **กลุ่มสินค้า/บริการที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก** ได้แก่ (1) บริการด้านค้าปลีก การขาย และการตลาด 4,878 คำขอ (2) ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพอนามัย การรักษาโรค และสมุนไพรที่ใช้ในทางการแพทย์ 4,784 คำขอ (3) ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและความงาม 4,530 คำขอ (4) เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 3,645 คำขอ และ (5) ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพืช ธัญพืช เครื่องปรุงแต่งกลิ่นและรสอาหาร 3,160 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 55% และต่างชาติ 45% สำหรับ**ผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก** ได้แก่ (1) บริษัท ฟ็อกซ์ ฟอรั่ม เลท จำกัด 172 คำขอ (2) บริษัท ไดมิตhec (ประเทศไทย) จำกัด 160 คำขอ (3) บริษัท บอร์น อโกรโซเลนซ์ จำกัด 155 คำขอ (4) บริษัท จีเอ็มเอ็ม ทวี จำกัด 94 คำขอ และ (5) บริษัท เอสทีเอ็ม อินเทอร์เน็ต จำกัด 80 คำขอ ซึ่งอันดับที่ 1-3 และอันดับที่ 5 ล้วนเป็นบริษัทด้านเคมีเกษตรครบวงจรของไทย ทั้งนี้ ตัวเลข**การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า** ในช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 28,944 เครื่องหมาย เพิ่มขึ้น 2.62% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (28,204 เครื่องหมาย)

2) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 มีการยื่นคำขอ 5,542 คำขอ เพิ่มขึ้น 3.16% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (5,372 คำขอ) กลุ่มนวัตกรรมที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น ยาเคมีสังเคราะห์ ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ 692 คำขอ สะท้อนให้เห็นว่านวัตกรรมด้านสุขภาพยังคงเป็นสาขาสำคัญที่มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (2) นวัตกรรมด้านการสื่อสาร เช่น ระบบสื่อสารและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ เทคโนโลยีเครือข่ายไร้สาย ระบบปรับ-ส่งข้อมูล ความเร็วสูง และอุปกรณ์สื่อสารอัจฉริยะ 499 คำขอ (3) นวัตกรรมแอนติบอดีและยาชีววัตถุ เช่น แอนติบอดีเชิงรักษา วัคซีนชีววัตถุ และผลิตภัณฑ์ชีวเภสัชภัณฑ์ 254 คำขอ (4) อุตสาหกรรมแม่พิมพ์และพลาสติก เช่น พลาสติก เรซิน 158 คำขอ และ (5) อุปกรณ์ทางการแพทย์ 144 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 13% และต่างชาติ 87% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นผู้ยื่นต่างชาติทั้งหมด ได้แก่ (1) บริษัท ไทโยต้า จิโดชา คาบุชิกิ โคชา จากญี่ปุ่น กลับขึ้นมาอยู่ในอันดับ 1 ที่ 169 คำขอ (2) บริษัท ควอลคอมม์ อินคอร์ปอเรเตด จากสหรัฐอเมริกา 167 คำขอ (3) บริษัท นิปปอน สตีล คอร์ปอเรชั่น จากญี่ปุ่น 103 คำขอ (4) บริษัท เจเอฟอี สตีล คอร์ปอเรชั่น จากญี่ปุ่น 84 คำขอ และ (5) บริษัท ยูนิชาร์ม คอร์ปอเรชั่น จากญี่ปุ่น 60 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 3,760 ฉบับ เพิ่มขึ้น 14.92% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (3,272 ฉบับ)

3) อนุสิทธิบัตร ช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นคำขอ 3,658 คำขอ เพิ่มขึ้น 18.54% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (3,086 คำขอ) กลุ่มนวัตกรรมที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) อาหารและเครื่องดื่ม 458 คำขอ สูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน (2) ยาสมุนไพร 184 คำขอ สะท้อนความสนใจด้านสุขภาพ และการนำองค์ความรู้ด้านยาไทยแบบดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ (3) ระบบสื่อสารและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ และการจัดการสารสนเทศ 165 คำขอ (4) อุปกรณ์ทางการแพทย์ 123 คำขอ และ (5) สารเคมีเกษตรและเคมีภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช 66 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 92% และต่างชาติ 8% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นหน่วยงานไทยทั้งหมด ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 116 คำขอ (2) มหาวิทยาลัยบูรพา 94 คำขอ (3) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 3 ที่ 79 คำขอ (4) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 76 คำขอ และ (5) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เข้ามาติดในอันดับ 5 ที่ 74 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนอนุสิทธิบัตร ในช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 1,705 ฉบับ เพิ่มขึ้น 33.20% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (1,280 ฉบับ)

4) สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นคำขอ 4,234 คำขอ ลดลงเล็กน้อย 0.05% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (4,236 คำขอ) แบบผลิตภัณฑ์ที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ลวดลายผ้า 514 คำขอ (2) รถยนต์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ที่ 407 คำขอ (3) บรรจุภัณฑ์ 380 คำขอ (4) เครื่องประดับ 361 คำขอ และ (5) อุปกรณ์ก่อสร้าง 226 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 66% และต่างชาติ 34% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นสถาบันการศึกษาไทยทั้งหมด ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยศิลปากร ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 1 ที่ 122 คำขอ (2) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 116 คำขอ (3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 3 ที่ 87 คำขอ และ (4) มหาวิทยาลัยบูรพา และ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนคำขอเท่ากันที่ 69 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ในช่วง 8 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ **4,687 ฉบับ เพิ่มขึ้น 34.48%** เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (3,485 ฉบับ)

5) ลิขสิทธิ์ ช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นแจ้งข้อมูล 14,811 ผลงาน เพิ่มขึ้น 67.11% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (8,863 ผลงาน) ผลงานที่มีการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) วรรณกรรม เช่น งานนิพนธ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 5,766 ผลงาน (2) ศิลปกรรม เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ 3,676 ผลงาน (3) ดนตรีกรรม 2,930 ผลงาน (4) สิ่งบันทึกเสียง 1,239 ผลงาน และ (5) โสตทัศนวัสดุ 973 ผลงาน สัดส่วนผู้ยื่นแจ้งข้อมูล ผลงานลิขสิทธิ์ คนไทย 99% และต่างชาติ 1% สำหรับผู้ยื่นแจ้งข้อมูลมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) บริษัท มิวสิกมูฟ จำกัด 665 ผลงาน (2) มหาวิทยาลัยมหิดล ขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ที่ 474 ผลงาน (3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 293 ผลงาน (4) บริษัท เทโร มิวสิค จำกัด เข้ามาเป็นอันดับ 4 ที่ 137 ผลงาน และ (5) มหาวิทยาลัยทักษิณ 129 ผลงาน ทั้งนี้ ลิขสิทธิ์ เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์ โดยไม่ต้องยื่นจดทะเบียนกับกรม สติติดังกล่าวจึงไม่สามารถสะท้อนภาพรวมของงานสร้างสรรค์ไทยได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม กรมจะเดินหน้าส่งเสริมให้ศิลปินนักสร้างสรรค์ เห็นความสำคัญของการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์กับกรม เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงเบื้องต้นในการแสดงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ในกรณีที่เกิดข้อพิพาท รวมทั้งเป็นช่องทางให้ผู้อื่นสามารถเข้าถึงผลงานและติดต่อขอใช้ประโยชน์งานลิขสิทธิ์นั้นได้ง่ายขึ้น

นางอรมน กล่าวทั้งทำยว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะเดินหน้าพัฒนาระบบการคุ้มครองและให้บริการ ด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เชื่อมโยง ข้อมูล และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ ควบคู่กับการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ ทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เจ้าของผลงานสามารถได้รับความคุ้มครองและนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง เต็มศักยภาพ ต่อยอดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ